

ชื่อโครงการวิจัย	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการทำกิจกรรม การมีส่วนร่วมทางสังคมและภาวะติดเตียง ในผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองตาม ICF Model: กรณีศึกษาชุมชนเขตเมืองใน จังหวัดนครราชสีมา
ผู้วิจัย	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุนทรา เลียงเชวงวงศ์
ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รวมพร คงกำเนิด
หน่วยงาน	สำนักวิชาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
ปี พ.ศ.	2565

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงทำนาย มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาปัจจัยทำนายการทำกิจกรรมและการมีส่วนร่วมทางสังคมและภาวะติดเตียงของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองตาม ICF Model กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองจำนวน 223 คน ในเขตเมือง จังหวัดนครราชสีมา คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง และ snowball sampling เก็บข้อมูลช่วงเดือนกันยายน 2562 ถึงเดือน พฤษภาคม 2564 เครื่องมือวิจัยประกอบด้วยแบบสอบถาม 8 ชุดคือ 1) ปัจจัยภูมิหลังและภาวะสุขภาพ 2) ผลกระทบของโรคหลอดเลือดสมอง 3) การรับรู้ความสามารถของตนเองในการฟื้นฟูสมรรถภาพ 4) ความรู้ในการฟื้นฟูสภาพ 5) ทักษะการฟื้นฟูสภาพ 6) ปัจจัยสิ่งแวดล้อม 7) การทำกิจกรรมและการมีส่วนร่วมทางสังคม และ 8) แบบประเมินภาวะติดเตียง ตรวจสอบความตรงเครื่องมือวิจัยชุดที่ 2-8 ได้ CVI 0.85-1.0 วิเคราะห์ความเชื่อมั่นด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาคได้ 0.97 0.98 0.75 0.96 0.96 และ 0.96 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม SPSS Version 22 ด้วยสถิติพรรณนาและวิเคราะห์อิทธิพลทำนายด้วยสถิติ Pearson's product moment correlation coefficient, Chi-square test และ Stepwise multiple regression analysis

ผลการวิจัยพบว่า

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชายอายุเฉลี่ย 65.06 ปี (SD = 11.31) และมีสถานภาพสมรสคู่ การศึกษาระดับประถมศึกษาและต่ำกว่า ก่อนเจ็บป่วยมีอาชีพรับจ้างมากที่สุด ภายหลังเจ็บป่วยส่วนใหญ่ไม่ได้ประกอบอาชีพ รายได้ครอบครัวต่ำกว่า 5,000 บาทต่อเดือนมากที่สุด ส่วนใหญ่มีบ้านของตนเองและมีผู้ดูแลหลัก ปัจจุบันกลุ่มตัวอย่างไม่ได้ทำกายภาพบำบัด ร้อยละ 57.40 โดยร้อยละ 33.63 ต้องใช้อุปกรณ์ช่วยเดิน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีโรคประจำตัว 2 โรคขึ้นไป โรคที่พบมากที่สุดคือ ความดันโลหิตสูง ไขมันในเลือดสูง และโรคเบาหวาน ปัจจัยเสี่ยงมากที่สุดคือการรับประทานอาหารรสเค็ม หวานจัด รับประทานอาหารผักผลไม้ไม่เพียงพอ ออกกำลังกาย และสูบบุหรี่ ปัญหาแทรกซ้อนที่พบบ่อยคือ ปัญหาการพูดและการสื่อสาร ข้อติดเกร็ง กลุ่มตัวอย่างมีผลกระทบของโรคหลอดเลือดสมองโดยรวม อยู่ในระดับมาก (Mean 2.75 SD = 0.97)

ผลการวิเคราะห์อิทธิพลทำนายของปัจจัยภูมิหลังและภาวะสุขภาพ ผลกระทบของโรคหลอดเลือดสมอง การรับรู้ความสามารถของตนเองในการฟื้นฟูสภาพ ความรู้ในการฟื้นฟูสภาพ ทักษะในการฟื้นฟูสภาพ และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ต่อการทำกิจกรรมและการมีส่วนร่วมทางสังคมและภาวะติดเตียงของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ตัวแปรที่อิทธิพลทำนายคือ ผลกระทบของโรค ($\beta = -.698, p < .001$) การรับรู้ความสามารถของตนเอง ($\beta = .225, p < .001$) ทักษะการฟื้นฟูสภาพ ($\beta = .167, p < .01$) และกำลังกล้ามเนื้อ ($\beta = .158, p < .05$) โดยตัวแปรทั้งหมดร่วมกันทำนายได้ ร้อยละ 77.0 ($R = .877 R^2 = .770 F = 182.017 p < .001$)

ผลการวิจัยทำให้ทราบตัวแปรสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการทำกิจกรรมและการมีส่วนร่วมทางสังคม และภาวะติดเตียงของผู้ป่วยภายหลังเกิดโรคหลอดเลือดสมองตาม ICF Model ซึ่งบุคลากรสุขภาพสามารถนำไปวางแผนพัฒนาระบบฟื้นฟูสภาพสำหรับผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองในชุมชนให้มีประสิทธิภาพได้ต่อไป

คำสำคัญ: การทำกิจกรรม การมีส่วนร่วมทางสังคม ภาวะติดเตียง ICF Model โรคหลอดเลือดสมอง

Research Title	Factors Effecting on Physical Activity, Social participation, and Bed Ridden Status Among Stroke Patients Based on ICF Model: a case study Among Urban Community in Nakhon Rachasima Province.
Author	Miss Sunthara Liangchawengwong
Research consultants	Assist. Professor Dr. Roumporn Kongkumnerd
Organization	Institute of Nursing, Suranaree University of Technology
Year	2022

Abstract

This research is a predictive correlational design aims to study the factors that can predict the physical activity and social participation, and bed ridden status of stroke patients. The sample was 223 stroke patients, in urban community in Nakhon Rachasima Province. Selection of samples accorded to purposive criteria and using snowball sampling. Data were collected during September 2019 to May, 2021.

Research instrument is a set questionnaire consisting of 1) Socio-demo graphic and health status 2) Stroke Impact Scale 3) Rehabilitation Self-Efficacy 4) Knowledge of Rehabilitation 5) Rehabilitation Skill 6) Environmental factors 7) physical activity, social participation, and 8) Bed ridden status. The Instrument properties no.2-8 were investigated using CVI 0.85 -1.0 and the reliability investigated using alpha Cronbach's coefficient method get 0.97, 0.98, 0.75, 0.96, 0.96 และ 0.96 respectively. Analyzed data using SPSS Version 22. Pearson's Product moment correlation, Chi-square test and Stepwise multiple regression statistics were used to identify the predictors.

Results revealed that, it was observed that most of sample were male, with the mean age of 65.05 (SD 11.31). Most of participants were married. In term of education, they studied primary and lower level. Before illness, the majority of participant had an employment occupation, and after they had not working. The average family income lower than of 5,000 baht per month. All of participant have own accommodation and major caregivers. Regarding health conditions, it was found that most of participant had two or more chronic illnesses such as high blood pressure, high blood cholesterol, and

diabetes. For risky behaviors, eating habits were salty, sweet, and non-fruit and vegetable food, not exercising, and smoking. Complication after stroke are aphasia, limbs spasm and tense muscle. Stroke Impact Score was in high level (Mean 2.75 SD = 0.97)

The influential predictive factors between socio-demographic and health status, stroke impact score, self-efficacy, knowledge, skill and environmental factors on physical activity, social participation, and bed ridden status of the sampling found that the factors predicting were stroke impact score ($\beta = -.698$, $p < .001$), self-efficacy ($\beta = .225$, $p < .001$), rehabilitation skill ($\beta = .167$, $p < .01$) and muscle power ($\beta = .158$, $p < .05$). All of the factors can predict by the percentage of 77.0 ($R = .877$ $R^2 = .770$ $F = 182.017$, $p < .001$).

According to the findings, the influential factors of physical activity, social participation, and bed ridden status were found significantly. Further, this data will be used by health personnel in planning to improve the rehabilitation system of stroke in the community.

Keyword: Physical activity, social participation, bed ridden status, ICF Model
Stroke patients